

P6_TA(2006)0065

Perspektívy pre Bosnu a Hercegovinu

Uznesenie Európskeho parlamentu o perspektívach pre Bosnu a Hercegovinu

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bosne a Hercegovine, predovšetkým na uznesenie zo 14. apríla 2005 o stave regionálnej integrácie na západnom Balkáne¹, uznesenie zo 17. novembra 2004 o vojenskej operácii Európskej únie Althea v Bosne a Hercegovine² a uznesenie zo 7. júla 2005 o Srebrenici³,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie pre Radu o pokroku, ktorý dosiahla Bosna a Hercegovina pri uplatňovaní priorít určených v „štúdii uskutočniteľnosti o pripravenosti Bosny a Hercegoviny na rokovania o stabilizačnej a asociačnej dohode s Európskou úniou (KOM(2003)0692)“ (KOM(2005)0529),
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady o zásadách, prioritách a podmienkach uvedených v Európskom partnerstve s Bosnou a Hercegovinou (15267/2005), konkrétne krátkodobé a strednodobé priority stanovené v súvislosti s politickými požiadavkami,
 - so zreteľom na strategický dokument Komisie o rozšírení 2005(KOM(2005)0561),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie nazvané „Západný Balkán na ceste do EÚ: konsolidovanie stability a zvyšovanie prosperity“ (KOM(2006)0027),
 - so zreteľom na článok 103 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže solúnska agenda stanovuje jasnú perspektívu európskej integrácie a jednoznačne uvádza, že budúcnosťou západného Balkánu, po splnení stanovených kritérií, je Európska únia a keďže proces stabilizácie a asociácie je prvou etapou európskeho integračného procesu,
- B. vzhľadom na skutočnosť, že EÚ začala 25. januára 2006 rokovania s Bosnou a Hercegovinou s cieľom dosiahnutia stabilizačnej a asociačnej dohody a keďže Európska únia chce byť pre svoje susedné štáty, predovšetkým pre západný Balkán, aj naďalej dôveryhodným partnerom, ktorý je odhodlaný podporovať stabilné demokracie a prosperujúce ekonomiky v rámci perspektívy integrácie do EÚ,
- C. keďže začatie rokovaní zvyšuje tlak na inštitucionálnu reformu a vytvorenie plne účinných, transparentných a stabilných štátnych inštitúcií, ktoré dokážu prijímať rozhodnutia nevyhnutné pre prijímanie a uplatňovanie noriem a hodnôt EÚ v právnych predpisoch;
- D. so zreteľom na naliehavú potrebu rozvoja účinnej štátnej správy a súdnictva, vytvorenie moderných systémov vzdelávania bez segregácie a podpory opatrení zameraných na sociálne a hospodárske začleňovanie navrátilcov v Bosne a Hercegovine a vo všeobecnosti

¹ Ú.v. EÚ C 33 E, 9.2.2006, s. 565.

² Ú.v. EÚ C 201 E, 18.8.2005, s. 77.

³ Prijaté texty, P6_TA(2005)0296.

na potrebu ďalšieho dôrazného reformného úsilia s cieľom vytvoriť konkurencieschopnejšie hospodárstvo,

- E. keďže z etnického hľadiska je krajina aj napriek veľkému pokroku v mnohých oblastiach stále výrazne rozdelená a zmierovací proces sa ešte neskončil,
 - F. keďže sa medzi hlavnými bosnianskymi politickými silami začali rozhovory, ktorých cieľom je zmena ústavy v nadväznosti na bruselské rozhovory z 12.-14. novembra 2005, a na washingtonskú deklaráciu z 21. novembra 2005 pri konzultácii s Inštitútom Spojených štátov amerických za mier (United States Institute for Peace); keďže výsledkom týchto rozhovorov, ktoré sa majú skončiť v marci 2006, musí byť ústavný a inštitucionálny model, ktorý sa postupne odkláňa od etnického rozdelenia a uznáva práva jednotlivca namiesto kolektívnych práv,
 - G. keďže Bosna a Hercegovina by vzhľadom na svoj súčasný inštitucionálny rámec nebola schopná dosiahnuť nevyhnutné začlenenie *acquis* EÚ ani integráciu do EÚ, a to aj napriek tomu, že dosiahla výrazný pokrok vrátane vytvorenia nových inštitúcií na vnútroštátnej úrovni,
 - H. keďže novovymenovaný osobitný vyslanec/vysoký splnomocnenec EÚ pre Bosnu a Hercegovinu, ktorý krajinu dôkladne pozná vyhlásil, že v súčasnosti sú kľúčovými otázkami príprava Bosny a Hercegoviny na európsku integráciu a je zameranie sa na hospodársky rozvoj,
 - I. keďže NATO úspešne ukončilo misiu stabilizačnej jednotky (SFOR) a Európska únia prevzala 2. decembra 2004 zodpovednosť a spustila operáciu mierových jednotiek Európskej únie (EUFOR) nazvanú Althea,
 - J. keďže rakúske predsedníctvo zaradilo oblasť západného Balkánu medzi svoje priority a plánuje počas neformálneho stretnutia ministrov zahraničných vecí 10. a 11. marca 2006 v Salzburgu uskutočniť dôležité rozhovory o západnom Balkáne,
1. víta začatie rokovaní o stabilizačnej a asociačnej dohode a zdôrazňuje, že tempo rokovaní závisí od schopnosti troch hlavných komunit v krajine (Bosniakov, Srbov a Chorvátov) dohodnúť sa na harmonogram reformiem, ako aj na schopnosti krajiny tieto reformy uskutočniť,
 2. berie na vedomie, že v polovici januára 2006 došlo k zlyhaniu rozhovorov medzi vedúcimi politickými predstaviteľmi Srbov, Chorvátov a Bosniakov, ktoré organizovala americká mimovládna organizácia v súvislosti s revíziou niektorých ústavných mechanizmov, aj keď sa podarilo dosiahnuť dohodu o posilnení právomocí premiéra a o rozšírení centrálnej vlády;
 3. žiada vládu, parlament a všetky strany v Bosne a Hercegovine, aby sa na základe už dosiahnutých dohôd aktívne zapájali do rozhovorov o prípadných inštitucionálnych reformách, ktoré by sa mali zameriavať na začlenenie hodnôt demokracie, ľudských práv a rovnosti občanov Bosny a Hercegoviny, na zjednodušenie štátnych štruktúr a na posilnenie sebestačnosti štátu a na prekonanie etnických rozdielov v duchu miestneho vlastníctva („local ownership“);

4. vyzýva Radu a Komisiu, aby sa aktívnejšie zapojili do spoločnej diskusie o inštitucionálnych reformách prostredníctvom podpory politických síl v krajine a občanov v rámci ich úsilia o dosiahnutie konsenzu;
5. víta rozhodnutie Rady vymenovať Christiana Schwartza-Schillinga za osobitného vyslanca/vysokého splnomocnenca EÚ pre Bosnu a Hercegovinu a vyzýva jeho i Komisiu, aby našli spôsoby, ako poskytnúť predstaviteľom Bosny potrebnú politickú, technickú a právnu pomoc v ich úsilí reformovať súčasné inštitucionálne usporiadanie;
6. zdôrazňuje, že na tempo reforiem a ich realizáciu bude mať vplyv schopnosť domácich politických činiteľov prevziať zodpovednosť a zvýšenú účasť na politickom procese v krajine; vyzýva nového osobitného vyslanca/vysokého splnomocnenca EÚ, aby využíval svoju právomoc len do istej miery a aby tak podporoval rozvoj skutočne silných a demokratických domácich inštitúcií;
7. pripomína dôležitosť rozhodného prechodného obdobia Bosny a Hercegoviny z budovania mieru na budovanie krajiny, do ktorého sa zaraďuje aj ústavný vývoj; pripomína, že rýchlosť rokovania o stabilizačnej a asociačnej dohode bude závisieť hlavne od pokroku vo vytváraní dobrého právneho systému a efektívnej verejnej správy;
8. vyzýva najmä zodpovedné orgány a inštitúcie krajiny, predovšetkým na dodržiavanie svojich záväzkov v uskutočňovaní a plnení podľa dohodnutého obsahu a časového harmonogramu v reforme verejného vysielania, polície, obrany a spravodajstva, ako aj na prijatie a uplatňovanie všetkých potrebných právnych noriem;
9. znovu potvrdzuje, že dôkladná spolupráca s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu je predpokladom na bližšie vzťahy s EÚ a základným prvkom pre úplné zmierenie medzi všetkými rôznorodými zložkami obyvateľstva Bosny, aby sa zahojili rany z nedávnej tragickej minulosti;
10. žiada vládu, aby zdvojnásobila svoje úsilie na dokončenie procesu návratu utečencov a presídlených osôb, najmä z hľadiska vytvárania podmienok, ktoré umožnia trvalý návrat (osobná bezpečnosť, dostupnosť pomoci na rekonštrukciu, zamestnanosť, zdravotná starostlivosť, dôchodky, verejné služby a vzdelanie); vyjadruje v tejto súvislosti znepokojenie kvôli situácii v regióne Posavina a žiada, aby bola poskytnutá primeraná pomoc tým, ktorí sa chcú vrátiť;
11. zdôrazňuje, že ústavná reforma nie je sama osebe predpokladom a nemožno ju vnútiť, ale ukončenie rokovania o stabilizačnej a asociačnej dohode si vyžiada významný pokrok pri realizácii podmienok stanovených v dokumente Európske partnerstvo;
12. podporuje iniciatívu na vytvorenie komisie pre pravdu a zmierenie, ktorej cieľom je vyrovnáť sa s nedávnou minulosťou a riešiť problematiku spravodlivosti a kompenzácie, aby sa dosiahlo zmierenie medzi všetkými zložkami obyvateľstva Bosny;
13. zdôrazňuje, že nadchádzajúce parlamentné voľby, plánované na október 2006, budú pre budúcnosť Bosny a Hercegoviny rozhodujúce a budú pokrokom na jej ceste k európskej integrácii; a vyzýva všetkých vedúcich politických činiteľov, strany a úrady, aby pripravili a schválili potrebné reformy a aby urobili všetky opatrenia aby znovu zabezpečili slobodné, spravodlivé a demokratické voľby;

14. víta reformy v oblasti polície, obrany, dane z pridanej hodnoty (DPH) a verejného vysielania; zdôrazňuje potrebu komplexného akčného plánu na reformu verejnej správy, ktorý môže zvýšiť kapacitu realizácie reforiem; žiada prípravu a uskutočnenie primeraného protikorupčného akčného plánu a rýchle uplatnenie zákona o DPH a reformy polície;
15. zdôrazňuje, že funkčné hodnotenie policajnej kontroly financované z EÚ potvrdilo, že úroveň klasických trestných činov je v Bosne a Hercegovine veľmi nízka a percento vyriešených trestných činov je dosť vysoké;
16. žiada vládu, aby venovala viac pozornosti osobitným potrebám vidieckych oblastí a aby s Komisiou pracovali na uskutočňovaní reforiem nevyhnutných na efektívnu politiku rozvoja poľnohospodárstva a vidieka;
17. víta nové oznámenie Komisie o západnom Balkáne, ktorého cieľom je podpora obchodu, hospodárskeho rozvoja, pohybu osôb, vzdelania a výskumu, regionálnej spolupráce a občianskeho dialógu, ako ďalší krok vpred, smerom k integrácii krajín regiónu do európskych štruktúr;
18. znovu zdôrazňuje svoju výzvu na posilnenú spoluprácu na kontrole hraníc s krajinami v tomto regióne, ktorá je súčasťou širšej stratégie EÚ v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí pre región, a teší sa na pokračujúce uvoľňovanie vízových požiadaviek, ktoré vyplýva z tohto procesu;
19. víta nedávne podpísanie dohody medzi Chorvátskom, Bosnou a Hercegovinou a Srbskom a Čiernou Horou o návrate utečencov a majetkovom odškodnení ako dôležitý krok v riešení problému približne troch miliónov utečencov a osôb presídlených vo vnútri krajiny; nalieha na Komisiu a členské štáty, aby ďalej neznižovali svoje príspevky na rekonštrukciu obydli a trvalo udržateľné hospodárske projekty a kde je to možné, aby podmieňovali príspevky, pôžičky a investície vytváraním pracovných príležitostí pre navrátilcov;
20. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam členských štátov, vláde Bosny a Hercegoviny a vládam jej celkov a osobitnému vyslancovi/vysokému splnomocnencovi pre Bosnu a Hercegovinu.